

Felicitări, Luca!

Ne așteptăm ca rezultatele copiilor de la Școala Gimnazială *International Premium School of Bucharest* să fie deosebite, la orice competiție teoretică sau practică, din domenii cât mai variate. Deci nu este de mirare că Luca DEGET, elev al Școlii Gimnaziale *International Premium School of Bucharest*, a urcat pe podiumul Campionatului Național de Karate SKDUN pe Echipe 2025 în trei probe:

- Duo Kata masculin 10-11 ani – medalie de argint;
- Jiyu Kumite Echipe 10-11 ani – medalie de argint;
- Ippon Kumite Echipe minicadeți 12-13 ani – medalie de bronz

Luca este legitimat la Clubul Sportiv *Akira*. El strălucește și în competițiile individuale: aur la Kata și locul 2 la Kumite, la *Cupa de Toamnă*.

SIMPOZIONUL

„Sistemele juridic, economic și administrativ, componente fundamentale ale unei societăți bazate pe respectarea dreptului omului”.

(Ediția a V-a)

La Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative din Craiova a avut loc recent Simpozionul intitulat *„Sistemele juridic, economic și administrativ, componente fundamentale ale unei societăți bazate pe respectarea dreptului omului”*. Evenimentul a reunit specialiști consacrați din domeniul dreptului, economiei și administrației publice, precum și reprezentanți ai mediului academic și ai instituțiilor locale. Invitații au subliniat importanța interdependenței dintre cele trei sisteme,

evidențiind modul în care un cadru juridic solid, o economie funcțională și o administrație eficientă contribuie la garantarea libertăților fundamentale și la dezvoltarea durabilă a comunităților. În cadrul dezbaterilor au fost analizate provocările actuale cu care se confruntă societatea românească, precum și soluțiile necesare pentru întărirea mecanismelor instituționale și pentru promovarea unei culturi a responsabilității civice.

» Amănunte în pag. 3

Ziua Economistului și a Profesorului de Economie

Acum 182 de ani, în ziua de 23 noiembrie 1843 profesorul Ion Ghica a susținut primul curs universitar de „Economie politică” la *Academia Mihăileană* din Iași.

La mulți ani, dragi economiști! La mulți ani, distinși profesori de Economie!

În cadrul Universității „*Spiru Haret*”, cadrele didactice din domeniul economic contribuie zilnic la dezvoltarea profesională și personală a studenților, cu rigoare, pasiune și responsabilitate.

Pentru a marca această zi, Facultatea de Științe Economice și Științe Economice Constanța din cadrul Universității „*Spiru Haret*” organizează, pentru studenții și masteranzii programelor de studii din domeniul „*Management*”, un curs practic de „*Networking în afaceri*” susținut de doamna Nicoleta SACU, Executive Director BNI SE România.

Cursul, „*Management antreprenorial și inteligența relațională: construirea echipei și a comunității*”, are loc azi, 25 noiembrie, începând cu ora 17.

Donează și tu!

Colegiul Universitar *Spiru Haret* continuă tradiția implicării în acțiuni umanitare, elevii de la calificarea *Asistent Medical Generalist* au donat sânge la Centrul de Transfuzie Sanguină București.

Gestul lor voluntar este parte dintr-o serie de inițiative prin care colegiul susține constant campania „*Donează sânge! Salvează o viață!*”

Însoțiți de doamna profesoară de nursing Ionela Ionescu, elevii au demonstrat responsabilitate și un real angajament față de profesia pe care au ales-o. Donarea de sânge rămâne unul dintre cele mai simple și eficiente moduri de a sprijini comunitatea, iar elevii Colegiului Universitar *Spiru Haret* aleg să fie prezenți ori de câte ori pot ajuta.

Alătură-te și tu unei inițiative care poate salva vieți! Donează sânge!

Nu vă faceți program pentru săptămâna viitoare!

Sunteți invitați la

Târgul de carte „*Gaudeamus*” (3-7 decembrie 2025), ROMEXPO, pavilionul B2, unde Editura Fundației „*România de Mâine*” vă așteaptă, la standul 127, pentru a vă propune noile sale apariții din domeniile: economie, istorie, psihologie, medicină, beletristică, sociologie, filozofie etc.

Subiecte prăfuite. Munca în echipă

Mioara VERGU-IORDACHE

Munca în echipă conduce la succes mai mult decât munca individuală. Poate cineva să contrazică această axiomă?! Enunțul, nu. Dar cum e cu munca în echipă? Cine are personalitate? Echipa sau...? Cine-și aproprie izbânda? Suntem capabili să renunțăm la ego pentru echipă? Suntem atât de generoși încât să spunem „noi” și nu „eu”, atunci când este cazul? Pe ce criterii se alcătuiește echipa?

De ce cele mai multe ori, echipa este compusă la întâmplare, o adunare de „fișe ale postului”. Și „posturile” au, și ele, hibe le lor. Și nu discută oamenii, ci „posturile”. Și-atunci, echipa nu mai este echipă. Pentru că fiecare își execută atribuțiile postului! (Aș vrea eu! Tot ar fi mai bine!) Echipa este mult mai mult! Echipa înseamnă că dacă eu nu pot, tu, indiferent de post, mă ajuți. Înseamnă că dacă tu nu reușești să termini la timp o lucrare, eu te ajut. Echipă înseamnă conștientizare și asumare a priorităților. Altfel, nu vorbim de echipă.

Echipa este mai mult decât o adunătură de „fișe ale postului”. Este spirit, este camaraderie, întruajutorare, este mândria de a aparține unei colectivități. „Spiritul de echipă” este un combustibil mai puternic decât suma inteligențelor, care, însă, acționează separat. În echipă există contradicții, dar niciodată conflicte ireconciliabile.

Și, după aceste observații, să ne gândim! Noi suntem într-o echipă? Câte echipe acționează în colectivitățile noastre? Dar în țara noastră? Nu ar trebui să fim toți „echipa România”?

Nu-mi place că o serie de intelectuali excepționali în inteligența lor nu par a înțelege ce rol istoric își pot asuma! Nu prin critică permanentă, cu un limbaj elevat, cu ironie fină, cu argumente livești vor contribui la scăderea numărului de analfabeți și analfabeți funcționali, nu cu pactizarea în critică cu niște mai puțin prieteni, ci încercând să educe, să schimbe mentalități greșite în cadrul unui grup mic de oameni, de copii, care la rândul lor vor duce mai departe buna educație. Știu, e greu, asta ar însemna să părăsească pentru o vreme propriul confort intelectual, să consume din timpul pe care-l dedică studiului, ar însemna să fie generoși, risipitori cu destinul lor. De înțeles, dar...

Cred că este momentul să nu mai concurăm noi cu noi. Să intrăm în marea competiție, concurenții români să simtă susținerea conaționalilor. Împreună să ne bucurăm de succes, indiferent de domeniul de activitate. Să încetăm să ne criticăm, să încetăm să ne ironizăm, să nu ne mai urâm. Să ne ajutăm!. Vedem cum ne-a risipit concurența șmecheră dintre noi!

Fiecare poate crede că are soluția. E clar că lucrurile nu stau așa. Nu e așa de simplu. Noi suntem români! Sunt prea puține echipe pentru câți șefi suntem!

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

GUVERNUL
ROMÂNIEI

Proiectul Wallachia e-Hub este finanțat prin Digital Europe Programme (EC/101083410) - WeH și prin Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF/1147/2/1/161799)

Eveniment de training “WeHub Digital”
destinat managerilor și antreprenorilor

Smart Business,
Smart Data: Introducere
în instrumentele BI
pentru lideri

weh.spiruharet.ro

26 noiembrie 2025, ora 16.00
SINCRON ONLINE ȘI ASINCRON

Tehnologii vizate:
BI Tools

Evenimentul este organizat de catre Universitatea Spiru Haret pentru manageri și antreprenori din regiunile București-Ilfov și Sud-Muntenia. Dacă doriți să venim în organizația dumneavoastră sau aveți nevoie de informații suplimentare vă rugăm transmiteți e-mail la: weh@spiruharet.ro

Proiectul Walachia eHUB - Servicii de digitalizare și inovare pentru IMM-uri și APL-uri din Regiunile Sud-Muntenia (RSB) și București-Ilfov (RBI).

INTRĂ ÎN LUMEA DIGITALĂ PRIN PROIECTUL WALLACHIA eHUB!

European
Digital Innovation
Hubs Network

for digital transformation

UNIVERSITATEA SPIRU HARET
BUCUREȘTI

Vrei să implementezi
proiecte digitale de succes?

Intră pe weh.spiruharet.ro
sau caută-ne pe rețelele sociale.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

GUVERNUL
ROMÂNIEI

Proiectul Wallachia eHUB (WEH)
ID proiect: EC/101083410 - WeH; POCIDIF/1147/2/1/161799

Str. Italiană nr. 28, sect. 2, București - România
weh@spiruharet.ro weh.spiruharet.ro

„WeHub Digital” - Smart Business, Smart Data: Introducere în instrumentele BI pentru lideri.”

Sesiune de training gratuită pentru manageri și antreprenori

Miercuri, 26 noiembrie 2025, de la ora 16.00, trainerii de coordonare a transformării digitale din proiectul „Wallachia eHUB” invită managerii și antreprenorii la trainingul „WeHub Digital – Smart Business, Smart Data: Introducere în instrumentele BI pentru lideri”, un eveniment gândit pentru cei care vor să înțeleagă cu adevărat cum pot folosi datele și tehnologia pentru a-și crește afacerea. Într-o perioadă în care digitalizarea nu mai este doar un avantaj, ci un criteriu decisiv pentru a rămâne competitiv, România face pași importanți înainte, însă încă mai are teren de recuperat. Deși în 2025 peste 94% dintre români sunt conectați la internet, multe IMM-uri se mișcă încă greu în direcția adoptării tehnologiei, comparativ cu restul Europei. Tocmai de aceea, acest training își propune să fie un sprijin real pentru liderii care simt că schimbarea se accelerează și vor să treacă dincolo de teorie, în zona aplicată a instrumentelor digitale care pot transforma modul în care își conduc afacerea.

Evenimentul face parte din activitatea de dezvoltare a competențelor profesionale din cadrul „Wallachia eHUB” și își propune să ofere participanților o perspectivă clară asupra modului în care pot transforma datele în decizii strategice. Agenda este construită în jurul unui parcurs natural – de la înțelegerea datelor, la alegerea și utilizarea eficientă a instrumentelor de *Business Intelligence*, astfel încât fiecare manager sau antreprenor să poată aplica imediat ceea ce învață. În plus, trainingul aduce exemple practice, instrumente aplicabile în activitatea de zi cu zi și informații despre cum poate fi integrată inteligența artificială în procesele interne, pentru eficiență și predictibilitate.

Participarea este flexibilă: cei interesați pot alege fie prezența online în timp real, fie varianta asincronă, în care materialele sunt trimise pe email și pot fi urmărite oricând. Astfel, programul încârcat al liderilor nu mai este un obstacol, iar accesul la informație devine adaptat ritmului fiecăruia. Trainingul este gratuit, iar înscrierea este deschisă tuturor celor care înțeleg că digitalizarea nu mai este opțională, ci esențială pentru a rămâne competitiv într-o piață în continuă schimbare.

„Wallachia eHUB” este un proiect coordonat de Universitatea „Spiru Haret” și reunește specialiști din diverse domenii ale digitalizării, cu misiunea de a susține dezvoltarea leadershipului tehnologic în regiune.

Înscrie-te acum accesând QR code de mai jos.

Informații suplimentare despre evenimentele organizate în proiectul „Wallachia eHUB” sunt disponibile pe <https://weh.spiruharet.ro/ro/>

European
Digital Innovation
Hubs Network

for digital transformation

UNIVERSITATEA SPIRU HARET
BUCUREȘTI

Festivalul DO RE MI

O parte dintre preșcolarii de la Grădinița „Prietenii Mei” au participat recent la Festivalul DO RE MI, desfășurat la *Grand Arena*, unde au reprezentat cu bucurie grădinița în cadrul secțiunii de „Arts & crafts”, cu proiectul „Cercurile Anotimpurilor”. La final, au cântat cu emoție și mândrie imnul grădiniței!

Grădinița „Prietenii Mei”
Bd. Metalurgiei, nr. 87, sector 4, București
Punct de reper: metrou Dimitrie Leonida
021 222 4642 / 021 455 10 46
gradinitaprieteniiimei@gmail.com

CONCURS DE LECTURĂ DIN AUTORI ROMÂNI 2025. „Care-i faza cu CITITUL?”

Joi, 11 decembrie 2025, ora 12,00, la Buzău, în sediul central al Bibliotecii Județene „V. Voiculescu” din Galleria Mall, va avea loc finala concursului „Care-i faza cu cititul?”, desfășurat în perioada martie-decembrie 2025, organizat de Biblioteca Județeană „V. Voiculescu” și Inspectoratul Școlar Județean Buzău.

Înscrierea se face completând un formular, doar până pe 28 noiembrie 2025, inclusiv. Formularul se găsește la sediul central al Bibliotecii Județene sau se poate descărca de pe site-ul instituției www.bjvvbuzau.ro. Acesta va fi adus la sediul central al Bibliotecii Județene.

Toți cei înscriși sunt considerați finaliști.

FINALA concursului cuprinde:

- susținerea ARGUMENTULUI, în cadrul căreia participanții vor prezenta cartea preferată;
- un concurs cu întrebări din cărțile citite;
- jurizarea și festivitatea de premiere.

PREMIILE CONCURSULUI:

Premiul „CITITOR PE FAZĂ” – la concursul de întrebări; Premiul „BOOK(R)OMAN” – cel mai frumos și complet ARGUMENT (pentru categoriile 11-15 ani și 16-19 ani); Premiul „CITESC, DECI CÂȘTIG!” – cea mai frumoasă prezentare la categoria Adulți; Premiul „CARE-I FAZA CU CITITUL?” – cel mai creativ și original poster.

ARGUMENTUL se bazează pe susținerea unei pledoarii. „Pledoarie” adică o expunere orală, argumentată, prin care concurentul motivează alegerea cărții preferate și va fi susținută liber, fără vreun suport scris, nedepășind trei minute.

Criteriile de evaluare a pledoariei sunt: • abilitățile de argumentare; • claritatea, coerența și organizarea discursului; • corectitudinea conținuturilor.

Rezultatele concursului vor fi promovate în mass-media și în mediul virtual.

Felicitări tuturor pentru participare! SUCCES!!!

ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianaționala.ro
www.facebook.com/opinianaționala
Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,
interior 168
e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației
Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii,
informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile
viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ
este editată de
FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE
Tiparul executat de
TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

SIMPOZIONUL „Sistemele juridic, economic și administrativ, componente fundamentale ale unei societăți bazate pe respectarea dreptului omului”.

Craiova, 20 noiembrie 2025

Simpozionul a fost organizat în parteneriat de: Instituția Avocatul Poporului - Centrul Zonal Craiova, OADO - Filiala Regională Craiova, Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova din cadrul Universității „Spiru Haret” și Asociația Juriștilor și Economistilor Harețiști din Craiova.

Evenimentul a reunit specialiști consacrați din domeniul dreptului, economiei și administrației publice, precum și reprezentanți ai mediului academic și ai instituțiilor locale.

Invitații au subliniat importanța interdependenței dintre cele trei sisteme, evidențiind modul în care un cadru juridic solid, o economie funcțională și o administrație eficientă contribuie la garantarea libertăților fundamentale și la dezvoltarea durabilă a comunităților. În cadrul dezbaterilor au fost analizate provocările actuale cu care se confruntă societatea românească, precum și soluțiile necesare pentru întărirea mecanismelor instituționale

și pentru promovarea unei culturi a responsabilității civice.

La simpozion au participat și experți din echipa de implementare a proiectului „Viitor Oltenia-Competențele VIITORului pentru studenți din Sud-Vest OLTEA” care au pledat pentru egalitate de șanse și nediscriminare în accesul la educație. Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European + prin Programul Educație și Ocupare. Valoarea totală eligibilă este de 4.930.659,98 lei din care asistență financiară nerambursabilă 4.858.334,76 lei. Beneficiarul proiectului este Universitatea „Spiru Haret” a cărei contribuție este de 72.325,22 lei.

Educația este un drept fundamental al fiecărei persoane și reprezintă unul dintre cei mai importanți factori de progres social și economic. Egalitatea de șanse și nediscriminarea în accesul la educație sunt principii esențiale care asigură dezvoltarea echitabilă a societății și permit fiecărui individ să își atingă potențialul maxim. Cu

toate acestea, în ciuda eforturilor globale și naționale de a reduce inechitățile, numeroase bariere încă limitează accesul la educație pentru anumite categorii de persoane, în special pentru cele provenite din medii dezavantajate.

Pentru a asigura un sistem educațional echitabil, guvernele și organizațiile internaționale implementează politici și strategii menite să reducă aceste inegalități:

- **Educație gratuită și sprijin financiar** – Programele de burse, ajutoare pentru rechizite și mese gratuite contribuie la reducerea abandonului școlar în rândul copiilor defavorizați.

- **Îmbunătățirea infrastructurii școlare** – Construirea și modernizarea școlilor în zonele defavorizate sunt esențiale pentru creșterea accesului la educație.

- **Formarea profesorilor pentru incluziune** – Profesorii trebuie instruiți pentru a oferi un mediu de învățare incluziv, în care toți elevii să se simtă acceptați și motivați să învețe.

- **Politici de combatere a discriminării** – Implementarea unor reglementări care să sancționeze discriminarea în școli și să promoveze diversitatea contribuie la crearea unui mediu educațional echitabil.

Beneficiile egalității de șanse în educație

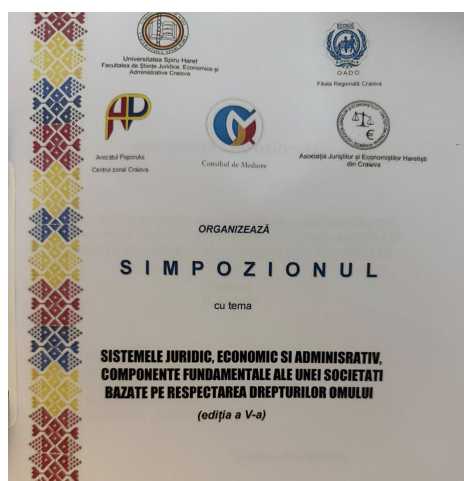
Un sistem educațional echitabil aduce multiple beneficii, atât indivizilor, cât și societății:

- **Creșterea nivelului de trai** – Educația oferă competențele necesare pentru integrarea pe piața muncii, reducând astfel sărăcia.

- **Reducerea inegalităților sociale** – Oferirea de șanse egale în educație contribuie la diminuarea decalajelor economice și sociale.

- **Promovarea unei societăți democratice** – Persoanele educate sunt mai implicate în viața civică și în luarea deciziilor politice.

- **Creșterea inovației și dezvoltării economice** – Educația stimulează gândirea critică și creativitatea, esențiale pentru progresul tehnologic și economic.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației București a Universității „Spiru Haret”. Proiectul **ATELIER**

Constelațiile familiale ca instrument avansat pentru înțelegerea dinamicilor invizibile - din proiectele de dezvoltare personală

Invitat: Nick AVĂTĂJI, facilitator „Constelații familiale” și psihoterapeut cu formare în Analiza Tranzacțională
Locul desfășurării: meet.google.com/ejn-dvpp-boe

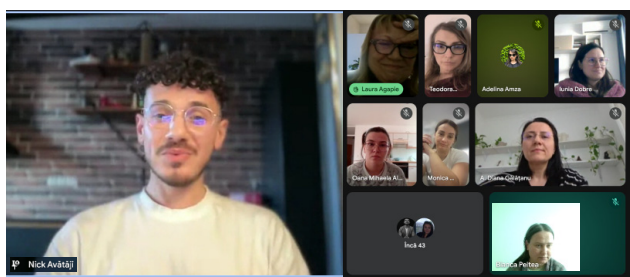
În data de 22 noiembrie 2025 a avut loc un nou eveniment din seria celor propuse prin proiectul ATELIER, desfășurat de către Facultatea de Psihologie și Științele Educației București a Universității „Spiru Haret”.

Dezbateră cu tema „Constelațiile familiale ca instrument avansat pentru înțelegerea dinamicilor invizibile - din proiectele de dezvoltare personală” și-a propus să susțină nevoia studenților, viitorii specialiști, de a explora modul în care dinamica profundă a sistemelor personale influențează orice proces de intervenție psihologică, orice proiect de dezvoltare personală și, inevitabil, rezultatele profesionale ale viitorilor specialiști. Constelațiile familiale nu sunt doar o tehnică alternativă - sunt un instrument de diagnostic rapidă, cu o acuratețe greu de egalat, atunci când vrem să înțelegem blocaje, tipare recidivante, conflicte interne sau comportamente care sabotează implementarea unui proiect. În cadrul atelierului, participanții au experimentat direct modul în care un dezechilibru la nivelul sistemului poate afecta capacitatea de planificare, execuție, luare a deciziilor și gestionare a stresului profesional. S-a putut lucra pe teme reale propuse de participanți, din categorii precum: • blocaje în atingerea obiectivelor; • dificultăți în relaționare (echipe, parteneriate, grupuri); • lipsă de claritate în asumarea rolurilor profesionale; • mecanisme psihice care activează reacții disproporționate în situații de risc sau presiune. Atenția a fost orientată pragmatic: cum identificăm rapid dinamica

ascunsă care influențează un proiect și cum o repositionăm pentru a crea progres real, măsurabil. Pentru viitorii psihologi și specialiști în educație, această capacitate de a privi în profunzime și de a lucra cu cauzele - nu cu simptomele - devine un avantaj competitiv în orice context profesional. Participanții au plecat din atelier cu: • înțelegerea clară a modului în care funcționează constelațiile în raport cu obiectivele unui proiect; • instrumente aplicabile imediat pentru evaluarea progresului personal și profesional; • perspectivă de nivel avansat asupra modului în care psihicul reacționează în fața riscului, schimbării și responsabilității; • strategii concrete pentru depășirea blocajelor interne care opresc implementarea planurilor de acțiune.

Au participat la dezbateră studenți, cadre didactice ale Universității „Spiru Haret”, alți oaspeți, reprezentând domenii diferite de specializare.

Bianca PELTEA

Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative București. Workshop Proiect **DreptCompAct**

Activitatea grefierului de ședință în cauzele de competența judecătorului de cameră preliminară

Luni, 24 noiembrie 2025, a avut loc un nou workshop online din cadrul proiectului „DreptCompAct” - un eveniment interactiv ce a adus împreună studenți, cadre didactice și profesioniști din mediul juridic.

Tema întâlnirii: „Activitatea grefierului de ședință în cauzele de competența judecătorului de cameră preliminară”. Invitat special: Nicoleta NICULAE, grefier la Judecătoria Sectorului 1 București.

Printre subiectele abordate:

- atribuțiile grefierului de ședință în etapa camerei preliminare și modul de gestionare a documentelor judiciare;
- colaborarea dintre grefier și judecător în cauzele din camera preliminară, ilustrată prin exemple practice din activitatea instanțelor.

În cadrul workshop-ului, participanții au dobândit:

- înțelegerea aplicată a rolului grefierului de ședință;
- dezvoltarea abilităților procedurale necesare în domeniul judiciar;
- interacțiune directă cu specialiști din sistem;
- pregătire pentru practică și viitoarea carieră;
- competențe utile precum organizarea documentelor judiciare și comunicarea administrativă.

Evenimentul s-a desfășurat în cadrul activității A.2.1.A a proiectului „DreptCompAct”, dedicată consolidării parteneriatelor cu angajatorii din mediul economic - locurile în care studenții își desfășoară stagiile de practică.

GHID DE BUNE PRACTICI AL PSIHO-ONCOLOGULUI ÎN GRUPURILE DE SUPORT

Autori: Psiholog Lidia STOICA (coordonator), Prof.univ.dr. Anamaria CIUBARĂ,
Dr. Cătălin COSTOVICI, Lect.univ.dr. Marilena GRIGORE

Ascultătorii Radio Seven, 103,4 fm, www.radio-seven.ro/ știu deja că, în cadrul emisiunii „Tache și Face” (<https://www.facebook.com/TacheSiFace>), înainte de marile târguri de carte din București, Bookfest și Gaudeamus, Robert Tache îi are ca invitați pe directorul Editurii Fundației „România de Măine”, Dragoș Ciocăzan, și pe autorii volumelor ce se lansează la respectiva ediție a târgului de carte.

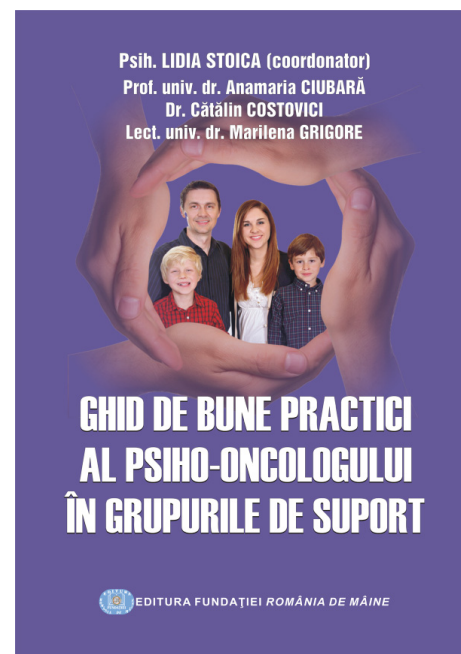
Cum nu mai e mult până la *Gaudeamus* (3-7 decembrie 2025), miercuri, 19 noiembrie, la ora obișnuită, ora 15, ne-a fost oferită o emisiune excepțională, atât prin calitatea invitaților, doamna psiholog Lidia Stoica, coordonatorul volumului „Ghid de bune practici al psiho-oncologului în grupurile de suport” și domnul Dragoș Ciocăzan, cât și prin subiectul în sine, un domeniu de pionierat, incipient în psihologia românească, este vorba despre psiho-oncologie, despre ajutorul care trebuie acordat bolnavului și familiei sale, despre bunele practici promovate în grupurile de suport, despre legislație, un pic și despre învățământ, despre pregătirea psihologilor.

Lansarea „Ghidului de bune practici al psiho-oncologului în grupurile de suport” are loc joi, 4 decembrie, ora 18, la standul Editurii Fundației România de Măine – Romexpo, pavilionul B2, standul 127.

Știu bine că v-ar plăcea să ascultați emisiunea, să ascultați declarațiile doamnei Lidia Stoica, drumul pe care aceasta l-a

parcurs până la conceperea volumului pe care ni-l propune Editura Fundației „România de Măine”. Lidia Stoica nu vorbește din cărți! Vorbește din viață! Ei înșiși iar fi fost mai bine dacă altcuiva, mai devreme, i-ar fi venit ideea de a aduce în țară, în sprijinul bolnavului oncologic, a unor specializări din domeniul psihologiei care pot ajuta bolnavul și persoanele din jurul lui. Nu știu dacă la lansarea volumului coordonatoarea proiectului va mai povesti calea făcută, despre trăirile domniei sale, despre punctele cheie, oamenii providențiali întâlniți... A făcut-o în emisiune (de aceea vă și propun să o ascultați!), cu detașare empatică (știu că e greu de acceptat o astfel de combinație, dar ea există și este benefică!). Experiența personală cred că îmi dă dreptul să afirm că doamna psiholog însăși e o terapie, un „suport”. Mă gândesc la faptul că Ghidul trebuie să fie măcar la fel! Doar dacă-l vom citi vom ști.

Mioara VERGU-IORDACHE

Educația la standarde internaționale la Editura Fundației „România de Măine”
Recenzia cărții

UMORUL CA INSTRUMENT PEDAGOGIC Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială

Autor Melina ALLEGRO

Context și importanță

Editura Fundației „România de Măine”, fidelă principiilor sale, continuă drumul spre validarea statutului său internațional. La Târgul de carte „Gaudeamus” din 3-7 decembrie 2025 are loc lansarea cărții „Umorul ca instrument pedagogic. Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială” având ca autor pe doamna Melina Allegro, prorector al Institutului TESEO din Italia. Cartea apare (în prima ediție) în limba italiană. Prin această lansare Editura Fundației „România de Măine” atinge concomitent mai multe obiective.

În primul rând, este pus la dispoziția cititorilor un instrument pedagogic de mare rafinament, în concordanță cu standardele educaționale ale zilelor noastre. Este vorba de asimilarea într-un document unic, o carte, a studiilor pedagogice internaționale cu aplicabilitate în principal în educația copiilor dar cu interferențe importante și către adulți. În acest fel metodele actuale pedagogice devin accesibile unui mare număr de utilizatori din toate categoriile: profesori, părinți, bunici, cercetători, personal administrativ având atribuții de managementul educației.

În al doilea rând, este consolidată poziția internațională a Editurii Fundației „România de Măine” prin includerea în portofoliu a unei cărți în prima ediție într-o limbă de circulație în Uniunea Europeană și de mare cultură, așa cum este limba italiană. Este o

mândrie pentru noi toți cei implicați în activitatea Editurii Fundației „România de Măine” să reușim un astfel de progres pe piața editorială internațională. Mulțumim pe această cale Doamnei Melina Allegro pentru că a cesionat drepturile de autor pentru această ediție a cărții „Umorul ca instrument pedagogic. Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială” către editura noastră.

În al treilea rând, este pus la dispoziția cunoscătorilor limbii italiene, care nu sunt

puțini în România, a unui instrument pedagogic în curs de validare în Italia și în alte țări europene. Ne aducem aminte de sloganul <Vrem o țară ca afară!>. Cu sprijinul Editurii Fundației „România de Măine” avem ocazia să aducem în țară elemente din educația de excelență din alte țări europene, așa cum este metoda umorului sintetizată excepțional de Doamna Melina Allegro.

În al patrulea rând, doresc să amintesc faptul că în cadrul Fundației „România de Măine” se află și Grădinița „Prietenii Mei” și International Premium School of Bucharest, instituții de învățământ preuniversitar centrate pe o pregătire de excelență pentru noile generații. Acestea sunt locuri ideale în care să fie aplicate metode pedagogice de ultimă generație, așa cum sunt și cele prezentate de Melina Allegro în „Umorul ca instrument pedagogic. Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială”.

Câteva repere despre conținutul cărții

Cartea Doamnei Melina Allegro „Umorul ca instrument pedagogic. Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială” are textul împărțit în două părți. Prima parte are titlul „Fundamentele teoretico-metodologice ale umorului educațional” și conține opt capitole. Partea a doua are titlul „Trasee educaționale de umor și ateliere educaționale”.

Dintre capitolele părții întâi menționez „Umorul și dezvoltarea gândirii”, „Umorul și dezvoltarea cognitivă, lingvistică și emoțională în grupa de vârstă 8–12 ani”, „Umorul ca dispozitiv pedagogic incluziv”, „Umorul și funcția narativă a învățării”, „Umorul și competența europeană în învățarea pe tot parcursul vieții”.

Dintre ideile incuse în capitolul 1 „Umorul și dezvoltarea gândirii” pot fi remarcate: umorul ca arhitectură mentală integrată: mintea care râde și gândește, spre o pedagogie a inteligențelor umoristice, latura comică a cunoașterii și pedagogia limitei, umorul și dezvoltarea neurocognitivă a gândirii educaționale.

În capitolul 2 „Umorul și dezvoltarea cognitivă, lingvistică și emoțională în grupa de vârstă 8–12 ani” sunt de menționat subiecte cum ar fi caracteristicile de dezvoltare ale grupei de vârstă 8–12 ani, dezvoltarea gândirii și limbajului umoristic, umorul ca resursă emoțională, socială și metacognitivă, implicații educaționale și perspective didactice pentru școlile primare și secundare inferioare.

În capitolul 3 „Umorul ca dispozitiv pedagogic incluziv” aflăm despre climatul socio-afectiv în grupul de clasă, umorul ca instrument pentru incluziune și împuternicire, rolul profesorului-animator umoristic, umorul și inteligența emoțională: recunoașterea și reglarea emoțiilor.

În loc de concluzii

Pentru acei profesori, părinți, bunici, cunoscători ai limbii italiene, cartea „Umorul ca instrument pedagogic. Căi educaționale pentru dezvoltare cognitivă, lingvistică, emoțională și socială” scrisă de Melina Allegro este utilă. Sunt convins că multe dintre ideile incluse în această carte vor fi aplicate rapid în educația celor mici și dragi din jurul nostru, copiii, adevăratul nostru viitor.

Lectură plăcută!

Conf.univ.dr. Aurelian Virgil BĂLUȚĂ
Membru al Consiliului Științific al Editurii Fundației „România de Măine”

Recenzie la cartea prof.univ.dr. Mircea COȘEA, **EDUCAȚIA ECONOMICĂ**, Editura Fundației „România de Măine”, 2025.

Să recitim economia ca să înțelegem realitatea!

• Teoria economică adusă la zi din perspectiva profesorului Mircea Coșea, cel mai apreciat economist de azi al României.

Aspecte generale

Editura Fundației „România de Măine” rămâne consecventă principiului de a pune la dispoziția cititorilor săi creația intelectuală a unuia dintre marii economiști ai României din zilele noastre, profesorul Mircea Coșea. La Târgul de carte „Gaudeamus” din 3-7 decembrie 2025 va fi lansată cartea „Educația economică”. Este o mare onoare pentru mine să redactez câteva impresii pe care mi le-a generat citirea acestei cărți de referință.

Suntem recunoscători Domnului Profesor Mircea Coșea pentru seria de cărți lansate la Editura Fundației „România de Măine” începând cu anul 2014. Avem speranța că această colaborare va dura încă mult timp!

Idei forță și impact educațional al cărții

Cartea reprezintă un adevărat „Ghid de economie” cu notații semnificative referitoare la economia reală. Autorul notează încă de la început că nu-și dorește ca această carte să fie un manual în sensul strict al cuvântului. Cu toate acestea, arta pedagogică de înțelegere a economiei prin acest *Ghid* se plasează la cote înalte. Alături de o structură adecvată cititorului potențial al *Ghidului*, cartea are și o introducere în cascadă în probleme. Este utilizată cu măiestrie metoda istorică, dar cu particularitatea că prezentările ajung până în zilele noastre. În majoritatea cazurilor autorul nu ezită în exprimarea unor estimări ale evoluțiilor viitoare, ceea ce face din textul prezentat o punte între trecut, prezent și viitor.

Textul, prezentat din perspectiva științei economice de astăzi, răspunde la întrebări devenite clasice, dar și la unele noi, din istoria recentă sau chiar a zilelor noastre. Cartea abordează teme majore ale științei economice într-o redactare originală, în stilul deja caracteristic marelui profesor Mircea Coșea. Cea mai importantă este utilizarea modelelor simple pentru a explica. De exemplu, la alcătuirea economiei arată că fiecare dintre noi suntem parte și avem o contribuție în economie prin cumpărare de mâncare și vânzare de forță de muncă pentru bani. În plus, merită menționat limbajul accesibil nu numai pentru economiști, ci pentru toți cei preocupați de mersul economiei naționale, europene și internaționale.

Nu sunt evitate temele teoretice care ghidează dinamica economiei la nivel național, dar și cele din perspectiva conexiunii României în economia globală și în cea europeană. Practic, nici una dintre marile teme ale teoriei economiei actuale, așa cum sunt regăsite în manualele de economie, nu-i scapă lui Mircea Coșea. Originalitatea stilului dar și actualizările de ultimă oră a tematicii dau conturul unei creații intelectuale de excepție.

În același timp intră sub lupa analizei profesorului Mircea Coșea probleme asupra cărora există o mare presiune mediatică: inegalitățile, raționamentele privind integrarea în general și în Uniunea Europeană în special, economisirea și finanțarea dezvoltării. Este de remarcat, de exemplu, răbdarea și metodică explicării avantajelor integrării în Uniunea Europeană. Diferența dintre piața unică și piața națională, ca și situațiile de monopol sunt axe ale unei explicații de succes în înțelegerea problemei respective. Este avut în vedere inclusiv riscul confuziei dintre piața unică regionalizată (integrată) și piața mondială (globală). Pentru cititorul mai informat, găsim trimitere la cele cinci trepte ale integrării, așa cum au fost formulate de Bela Balassa. Mircea Coșea nu uită să menționeze că, pe lângă oportunitățile comune pentru toate țările membre ale Uniunii Europene, există și dificultățile sau divergențele inerente. Nu putem spune că se plasează între superoptimiștii comunității și scepticii sau suveraniștii aflați în plină expansiune. Arată că totul se stabilește prin calcule și estimare a interesului propriu. Este de remarcat faptul că realismul calculat

al analizelor incluse de Mircea Coșea în „Educația economică” au o mare putere de exemplu pentru deciziile fiecăruia dintre noi.

Includerea metodei istorice are valențe didactice deosebite și în ceea ce privește explicarea problemelor Uniunii Europene. Pentru a înțelege ce se întâmplă astăzi în Uniunea Europeană este într-adevăr util să știm pașii făcuți de la stadiul de state independente și integral suverane la sistemul de organisme comunitare de astăzi și la complexitatea normelor de funcționare a economiei integrate europene. Pentru că nu dorește să depășească cadrul economiei, Mircea Coșea nu ajunge cu elementele de istorie la drama celor două războaie, pentru a căror evitare pe viitor a apărut nevoia sistemului integrat european, alături, evident, de argumentele și calculele economice excelent sintetizate în „Educația economică”.

Cartea *Educația economică* are incluse numeroase sfaturi practice valabile, atât la nivel național și global, cât și la nivelul individului. După ce prezintă fluxul de cauzalitate venituri-credit-cheltuieli-venituri, atrage atenția că acest ciclu nu poate continua la nesfârșit. Mărirea de cheltuială poate să fie pe baza creditului numai temporară. Mai târziu trebuie să-ți reduci cheltuielile pentru a rambursa creditele. Cei care am trăit în ultimii ani din <epoca Ceașescu> avem bine definită situația comprimării consumului în scopul rambursării creditelor. Pentru individ este și mai important să înțeleagă acest aspect.

Mircea Coșea propune și utilizează referințe bibliografice de primă mână. Citările sunt suficient de expresive pentru a înțelege adecvat punctele de vedere exprimate. Valorificarea celor mai reputeți economiști de pe plan mondial nu se oprește la capitolul legat de teoria și doctrina economică, ci parcurge cu intensități diferite întreaga abordare. Ca în orice carte de economie, nu lipsesc referințele la Adam Smith, David Ricardo, Malthus, Francois Perroux, P.A. Samuelson, John Mayrdal Keynes, Karl Marx, Leon Walras. De multe ori citarea are în vedere reprezentativitatea autorului respectiv și nu concordanta opiniilor sale cu cele ale profesorului Mircea Coșea. Pentru gândirea economică de tip intervenționist din zilele noastre, era firesc să fie citat Thomas Piketty, dar cu rezervele pe care Mircea Coșea le inserează în carte. Se remarcă nominalizarea unor personalități apărute recent în zona gândirii și practicii economice, cum este cazul lui Stephen Miran, teoreticianul de lângă Președintele Trump. Este util faptul că sunt citați toți cei care au contribuit la știința economică de astăzi, nu numai cei cu profesia de economist. Pe unele personalități citate în această ipostază le cunoaștem bine de la alte discipline. Este cazul lui Descartes sau Claude Bernard. În același timp, cartea „Educația economică” ne inspiră să citim sau să recitim despre autori din domeniul altor științe ale căror opere au influențat economia. Este cazul lui Newton, Einstein, Bohr, Von Neumann, Heisenberg, Louis de Broghiel.

Chiar dacă uneori pare tabu un anumit subiect, în măsura în care este de interes pentru cititori, Mircea Coșea își asumă riscul de a-l prezenta. Mă refer aici la tema economiei informale (subterană), a inegalităților, la referințele privind școala marxistă, dar și la conceptul de patriotism economic, invocat frecvent de doctrina suveranistă din Europa. Cel mai mare curaj este însă cel legat de decriptarea doctrinei economice a Președintelui Donald Trump și a consecințelor aplicării acesteia asupra europenilor.

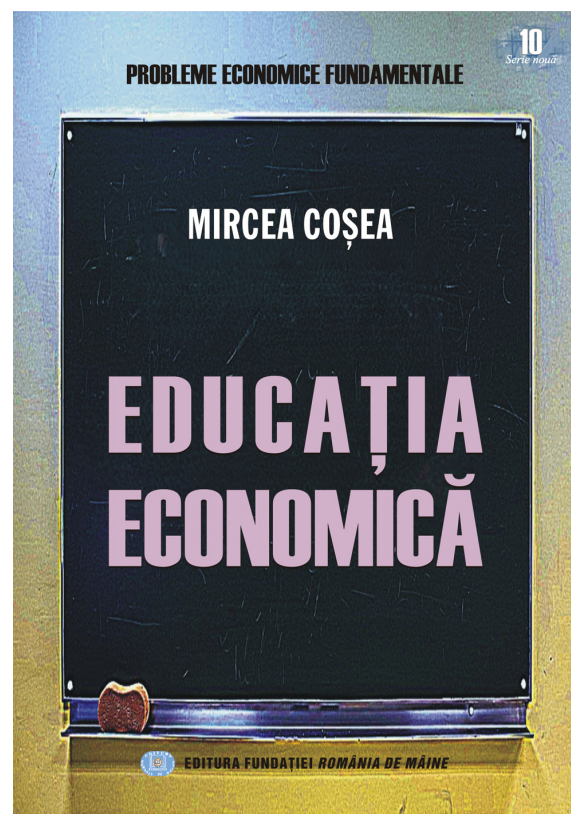
După citirea cărții „Educația economică” înțelegem că orice soluție în probleme economice prezintă un risc. Adoptarea unei decizii înseamnă și asumarea efectelor conexe ale acesteia. Este elocventă analiza implicațiilor generate de opțiunile din doctrina Președintelui Trump între un dolar puternic și criptomonede puternice. La fel de pertinentă este și opinia potrivit căreia acțiunile de reducere a inegalităților prin redistribuire au efecte negative asupra stimulentei către cei care produc, ceea ce, evident, nu este în interesul general. Bogăția care poate fi distribuită scade.

Există în „Educația economică” o bună și echilibrată îmbinare între național și internațional pe toate palierele. Îl găsim pe Spiru Haret în lista de personalități care au marcat teoria economică prin „*Mecanica socială*”. Există un capitol destinat relațiilor economice internaționale. Sunt avute în vedere elementele comerțului internațional de mărfuri în variantele protecționistă și a liberului schimb. Problemele economiei globale sunt bine dozate. Evoluția gândirii economice și a personalităților care au marcat-o este prezentată în funcție de reprezentativitatea operelor, nu de repartizarea geografică a autorilor.

Structura cărții

Cartea este structurată pe patru părți cu funcționalități didactice distincte. **Prima parte** este un veritabil îndemn la citirea ei dar și către documentarea în problemele economiei. În prima parte avem trei secțiuni: „Avertisment”, „Introducere” și „Înțelegerea economiei - condiție a înțelegerii lumii”. De asemenea, în prima parte, Mircea Coșea ne indică obiectivele urmărite și cititorul țintă avut în vedere în scrierea acestei cărți.

A doua parte este intitulată „Elemente de teorie economică” și este formată din mai multe capitole, unele dintre ele organizate pe secțiuni. Partea a doua cuprinde cele mai importante probleme care intră în obiectul de cunoaștere a economiei. Găsim capitole dedicate modului de creare a bogăției, funcționarea pieței și formarea prețurilor, banii, dezechilibrele economice, relația dintre piață și stat, economisire, relații economice internaționale, problemele

integrării economice. Din categoria problemelor noi apărute pe agenda economiei își găsesc locul în partea a doua a cărții: inteligența artificială, Uniunea Europeană, economia informală (subterană), inclusiv o privire generală sub titlul „*Lumea în care trăim*”.

Partea a treia este dedicată temelor de profunzime teoretică, istoriei gândirii economice, doctrinelor clasice și mai noi din economie, dar și aplicațiile acestor teme teoretice la probleme majore ale lumii de astăzi. Sunt avute în vedere conceptul de patriotism economic, doctrina economică a Președintelui Donald Trump, deglobalizarea. Istoria gândirii economice este pentru Mircea Coșea un pretext pentru a intra lin în problemele de doctrină economică ale lumii în care trăim și care ne influențează viața de zi cu zi. Este o soluție didactică foarte bună de a-l face pe cititor să parcurgă pagini de teorie și istoria doctrinelor pentru a ajunge să înțeleagă dezbaterile complexe ale liderilor epocii noastre. Istoria devine astfel o cheie pentru a cunoaște prezentul și a estima viitorul previzibil pe baza a ceea ce știm astăzi.

Partea a patra cuprinde un breviar de termeni economici prezentat alfabetic. Termenii sunt prezentați simplu, nu în limbaj sofisticat, dar suficient de profesional pentru a înțelege esența fiecăruia. Autorul știe când să se oprească ca nivel de detaliere pentru a nu depăși aria de cunoaștere a cititorului țintă și a evita intrarea în zonele strict profesionale. Sunt oferite acele informații care ar figura ca răspuns la întrebări ale publicului ascultător al unei emisiuni pe teme de economie. Dacă dorim o comparație succintă, breviarul de termeni economici din partea a patra este similar unui ghid de conversație pentru turiștii care vizitează diferite țări. În acest caz, este vorba de călătoria pe tărâmul economiei reale, cea care ne influențează viața de zi cu zi.

În loc de încheiere

Cartea „Educația economică” a profesorului Mircea Coșea apărută la Editura Fundației „România de Măine” reprezintă un model pentru formarea continuă a populației adulte care dorește să cunoască economia pentru a înțelege lumea în care trăim. Este, de asemenea, un reper de didactică pragmatică pusă în slujba construirii spiritului civic responsabil bazat pe cunoaștere.

Recomand cu plăcere cartea.
Lectură plăcută!

Conf.univ.dr. Aurelian Virgil BĂLUȚĂ
Membru în Consiliul Științific al Editurii
Fundației „România de Măine”

Imagine din arhivă. Salonul Internațional de Carte Bookfest 2025

VITRALII

Notre spam de Paris

În stânga, ciopor de lume. În dreapta, buluc de oameni. În spate, camere de luat vederi care filmează nonstop. În față, un reporter insistent ca un tăune pe spinarea unei taurine asudate. Îl tot pișcă cu întrebări absurde. Băile astea de mulțime sunt atât de stânjenitoare! Junele jurnalist nu se lasă: „De ce nu răspundeți la mailuri? V-am trimis zeci de întrebări de la votanții dumneavoastră, încă așteptăm cu toții răspunsurile. De ce ați promis una și ați făcut pe dos, de exemplu?” Intervievatul are un moment de năuceală. Caută disperat spre un mic culoar deschis în mulțime. Ar putea fugi pe acolo, dar bordurile sunt prea înalte și, cum e mic de statură și cam neîndemânatic, s-ar putea să se prăvale peste ele. „Eu le-oi fi aprobat așa mari?” se întreabă în gând, apoi răspunde cu jumătate de gură: „Or fi intrat în spam. Mailurile, la ele mă refer.” Undeva, nu foarte departe, zărește o clădire din categoria „Atenție cade tencuiala!”. Nici într-acolo n-o poate apuca, cum n-a apucat nici să o consolideze. N-a fost timp, of, sunt atâtea de făcut! Poate s-ar fi descurcat mai ușor cu jurnaliștii străini,ăștia nu pun întrebări concrete, se interesează doar de chestiuni externe, de finanțări, de războaie, așa, la modul general, dar și în acest caz ar fi destul de complicat fiindcă ori de câte ori încearcă să spună ceva în engleză îi iese în esperanto. Astăzi situația pare mult prea încălțită, probabil n-are rost să aplice strategia cu cercurile și elipsele descrise, mutește, în aer, cu ambele mâini. Și nici pe cea cu „și când ajunge, tot n-ajunge, că e o problemă de fizică, da”. Uneori i se pare că e atât de aproape de oameni încât nu înțelege ce îi spun. Până la urmă, asta e politica, nu poți mulțumi pe toată lumea, trebuie să-ți ajustezi discursul în funcție de direcția vântului, sondaje și telefoanele primite din cancelaria șefului de catedră. Să fii ferm chiar și atunci când bați câmpii. Deodată, mulțimea dă năvală spre el, exact ca răsculații de la Bobâlna. Nu au furci, făclii aprinse și topoare, dar nici prea liniștiți nu par a fi. Oamenii modești, obosiți și totuși foarte hotărâți să afle cum a fost posibil să ia țeapă. Bineînțeles, la 1437, țeapa avea alte semnificații, mai contondente. Acum se mulțumesc să fluiera. Din buze sau vuvuzele. Și când te gândești că nu voia decât să taie o nenorocită de panglică, după ce fusese de acord cu tăierea unor bugete.

Se îngheșuie între cei doi vlăjgani cu căști în urechi, care îl flanchează. Nici măcar nu-și mai amintește ce a promis. Dacă ar fi ținut minte, probabil că ar fi încercat să le îndeplinească. De fapt, nici nu avea cum să răspundă la atâtea și atâtea mailuri. Băguie, din nou, cu glas stins, ceva despre spamuri. Huiduieli. Strigăte de dezaprobare, acuzații. Vorbe grele. „Spam ești tu!” strigă cineva din mulțime. Transparență! Da, asta a promis, fără doar și poate. Transparență și aflarea adevărului. Nu are cum să explice că a fost sfătuit, în argou parizian parcă, să pună în practică un mod de lucru cât se poate de limpede: putem fi transparenți doar atunci când afirmăm că nu putem fi transparenți până la capăt. Și acum i se spune că el însuși ar fi un spam, adică ceva nesigur, poate și un pic periculos, fals, ceva de care trebuie să te ferești și să scapi folosind butonul „trash”. Nu e corect. Nu, nu e, dar între țărani de la Bobâlna și oamenii de astăzi, care oricum ar fi ei, mai cu carte, mai fără, e o mare diferență. Țeapa nu mai provoacă frică, ci răzvrătire. Adevărul gol-goluț e greu de digerat, de aceea trebuie livrat publicului într-o formă ușor digerabilă. Versiuni optimiste, bucolice, triumfaliste, uneori pe de-a-ntregul inventate. Un act de altruism greu de înfăptuit: să transformi sinceritatea – una dintre valorile fundamentale – în ceva între ficțiune și improvizație. Poporul trebuie să se deprindă cu flexibilitatea. Să aibă încredere. Pare greu, dar, cu suficient efort emoțional, se poate. Până la urmă, promisiunile sunt liantul care ține în balamale democrația noastră creativă, pusă în practică de manechine blocate. Asta nu e spam, e viață.

Dragoș CIOCĂZAN

VALORI ROMÂNEȘTI

CĂTĂLINA PONOR - în „Hall of Fame” al gimnasticii mondiale

Avem stele printre alte stele în mai multe domenii, dar de data aceasta vorbim despre stelele – campioane ale gimnasticii mondiale. Mai exact este vorba despre tripla campioană olimpică de la Atena, în 2004, Cătălina Ponor, care a fost primită în „Hall of Fame” al gimnasticii mondiale, evenimentul având loc în Oklahoma (SUA). Ponor a devenit al 12-lea reprezentant al gimnasticii românești inclus în „International Gymnastics Hall of Fame”, totul începând cu Nadia Comăneci, în 1993. Marea Nadia Comăneci a ținut să fie de față atunci când Cătălina Ponor a intrat în „Hall of Fame” al gimnasticii mondiale. Ziua de 17 mai 2025 a devenit una dintre cele mai importante din viața Cătălinei Ponor. Alături de cea care acum 21 de ani urca pe treapta cea mai înaltă a podiumului cu echipa, la bârnă și la sol au fost Nadia Comăneci și Mihai Covaliu, președintele Comitetului Olimpic și Sportiv Român. „Seducătoare și puternică în același timp, elegantă și extrem de ambițioasă, Cătălina Ponor a marcat istoria gimnasticii românești. Este prima gimnastă din era modernă care a concurat la trei ediții de Jocuri Olimpice și prima gimnastă care a purtat drapelul României la ceremonia de deschidere a Jocurilor. Cătălina Ponor a câștigat 5 medalii olimpice, trei dintre ele fiind de aur”, este mesajul COSR. Ponor are 34 de medalii, dintre care 19 de aur, trei fiind cucerite la JO din 2004, de la Atena. La ceremonia din acest an, de la Academia de Gimnastică „Bart Conner” din Oklahoma City, au mai fost onorați britanica Beth Tweddle (triplă campioană mondială și de șase ori câștigătoare a medaliei de aur la Campionatul European) și germanul Andreas Wecker (care, în 1996 la Atlanta, a luat aurul olimpic la bară fixă). Ceilalți români incluși în „International Gymnastics Hall of Fame” sunt Nadia Comăneci, Bela Karolyi (1997), Ecaterina Szabo (2000), Teodora Ungureanu (2001), Daniela Silivaș (2002), Simona Amânar (2007), Octavian Bellu (2009), Lavinia Miloșovici (2011), Gina Gogean (2013), Aurelia Dobre (2016) și Andreea Răducan (2018). Ponor a câștigat în întreaga carieră 23 de medalii la marile competiții, dintre care 5 olimpice (3 de aur, una de argint și una de bronz), tot atâtea mondiale (trei de argint și două de bronz), plus 13 europene (8 de aur, două de argint și 3 de bronz). De asemenea, fosta mare gimnastă a mai urcat pe podium de 9 ori la etapele de Cupă Mondială și de două ori la finalele Cupei Mondiale. Cătălina a câștigat primele ei medalii în 2003, trei de argint, cu echipa, la bârnă și la sol, în cadrul Campionatului Mondial care a avut loc la Anaheim, în Statele Unite. Retragerea și-a făcut-o în 2017, nu înainte de a câștiga aurul european la bârnă, cu ocazia competiției de la Cluj-Napoca. Pașii ei pot fi urmați acum de tână generație de gimnaste din România, care se mândresc cu astfel de înaintași meritorii. Aplauze tuturor campionilor!

George V. GRIGORE

Surse: wikipedia.org; stiridirecte.ro; csid.ro;; ego.ro; gsp.ro; presshouse.ro; eurosport.ro; sport.ro; digisport.ro; olympedia.org; fanatik.ro; a1.ro; prosport.ro; thewoman.ro;

Invitații în lumea artelor plastice

Carmen LEMNARU, o pictoriță cu tablouri impresionante

Vreau să vă aduc astăzi în centrul atenției un pictor din România pe care îl urmăresc de mult timp cu mare plăcere. Este vorba despre Carmen Lemnar. Am vrut să văd ce mai face.

– Bun găsit, ce mai faceți, ce lucrați? Ce tehnică folosiți pentru tablourile dumneavoastră.

– Vă spun și eu Bună ziua! Am pictat în acrilic... Pictez ce simt ca să pot transmite o emoție...

– Minunat spus. Ce vă propuneți pentru finalul anului 2025, dar și pentru anii următori?

- Nu îmi fac planuri. Vreau să învăț să pictez folosind și foite de aur și argint.

– Abia aștept să văd cum vor arăta lucrările dumneavoastră cu această tehnică aparte. Cum vedeți lumea artei în prezent? Ce părere aveți despre raportul public – pictură?

- Mă întristează mult lipsa de interes față de pictură a publicului. Parcă interacționăm numai câțiva oameni, care avem ca hobby pictura...

– Adevărat ce spuneți. Să sperăm că lucrurile se vor schimba și va fi un interes mai mare pentru pictori, în general, și pentru lucrările lor, în special. Să vedem și niște lucrări pe care le semnați dumneavoastră...

CONCLUZIA? De fiecare dată când privesc un tablou semnat, în mod inconfundabil, de Carmen Lemnar, stau

minute bune și admir fiecare detaliu. Este evident că ne aflăm în fața unui creator aparte, care are multe calități artistice, doamna Carmen Lemnar. Îi dorim din inimă energie, inspirație, noi și noi tablouri, participări la manifestări expoziționale.

Multă sănătate tuturor și nu uitați să ...zâmbiți!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadesaculturalasisportiva.wordpress.com>

Nicolae IORGA - veritabil istoric literar și comparatist

https://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Iorga

Marele istoric și creator român nu numai că a cunoscut foarte bine istoria și cultura poloneză, dar încă din copilărie a manifestat dragoste și prețuire deosebită față de vecinii noștri din nord-vest. Istoricul, academicianul, literatul a fost cel care a cultivat și a militat ca nimeni altul pentru stabilirea de relații de cunoaștere și de conlucrare cât mai bune între cele două țări și popoare, între culturile lor. (Nicolae Mareș, „Raporturi româno-polone de-a lungul secolelor”, pp. 276-333, ediția a II-a adăugită și revizuită, Editura „TipoMoldova”, Iași, 2016.)

Nu întâmplător, la începutul anilor '20, academicianul l-a trimis pe promițătorul istoric P. P. Panaitescu ca lector de Limbă română la Universitatea din Cracovia. Discipolul apropiat al lui Iorga, acesta „a defrișat” pur și simplu arhivele poloneze din vechea capitală a Jagiellonilor (Cf. lucrarea de doctorat „Influență polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin”, „Cultura Națională”, București, 1925, dedicată prof. Stanisław Wędkiewicz.)

În România, oratorul a amintit mai rar, însă, în Polonia, de fiecare dată, când a avut prilejul, a menționat că primul său profesor de istorie, pe vremea cât a frecventat cursurile gimnaziale la Botoșani, i-a fost un dascăl revoluționar polonez, unul dintre cei care participase la răscoala militară de la 1863, denumită „insurecția din ianuarie” sau „powstanie styczniowe”. Tokarski îl chema. Se refugiasse în Moldova împreună cu mulți alți polonezi pentru a trăi și munci alături de români. Acel profesor de gimnaziu străbătuse același drum bătătorit cu multe decenii în urmă și de înaintașii săi, începând cu secolul al XVIII-lea, de pe vremea în care pe meleagurile poloneze mai era încă la modă chemarea: *Kto kocha ojczyznę niech jedzie na Wołoszczyznę! (Cine își iubește patria să fugă în Valahia!)*. „Pentru libertatea noastră”.

Nu știu dacăarele istoric de mai târziu a cunoscut această butadă rimată, care intrase până și în paremiologia poloneză, și în care Moldova și Muntenia împreună figurau ca ținte salvatoare în fața opresorilor Poloniei, mai ales ale muscalilor. Pentru că, împilătorii nu erau nimeni alții decât rușii, prusacii sau austriecii, toți la un loc înfrățiți pentru a nu pierde prada frăgezită la 1772, 1793 și 1795. De mare nevoie au părăsit polonezii meleagurile natale pentru a se instrui în Apus și a reveni mai bine căliți și pregătiți pentru eliberarea țării lor.

În chinurile și în mintea reprezentărilor Marii emigrații poloneze de pretutindeni, Mickiewicz, Lelewel, Czartoryski etc., s-a născut ideea de a lupta pentru dezrobirea țării lor și a altor națiuni care se ridicau pentru eliberarea de sub opresiune străină. Pașoptiștii români de la polonezi au învățat ce înseamnă și cum să aplice chemarea: „Pentru libertatea noastră și a noastră” – înfrățindu-se pe baricadele revoluției de la 1846 și de la 1848 pentru realizarea acestui deziderat. Un istoric de seamă englez, Norman Davies, i-a găsit Patriei acestor revoluționari polonezi denumirea de „Teren de joacă al lui Dumnezeu” (*A leading English historian of Welsh descent, noted for his publications on the history of Europe, Poland, and the United Kingdom.*)

Românii n-au îndrăznit atât de mult cât au visat și au dorit aceștia: pașoptiștii doreau să vadă în ei un aliat împotriva subjugării comune: ruse și austriece. Bălcescu a încercat cu obstinație să îi atragă de partea sa pe revoluționarii polonezi, inclusiv împotriva exploatării

crude ungurești, încercând a-i apropia în 1849 pe Bem și Dembinski pentru a sprijini cauza românității. (Apud – „*Documenta Romaniae Historica*” (B. Țara Românească, vol. 1:1247-1500 sau la M. Costăchescu, „*Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*”, I- II).

Privind mai atent în urmă constatăm că primul dascăl de istorie al lui Iorga a fost acel luptător care i-a insuflat o dragoste aparte față de țara sa și de trecutul polonez. Când zorii eliberării Poloniei au apărut spre sfârșitul Primului Război Mondial, chiar dacă păreau a fi destul de nebuloși, Iorga a scris și a publicat în „*Neamul Românesc*” cel mai frumos imn la adresa steagului polonez (alb roșu), înălțat de militarii polonezi chemați la arme sub comandă țaristă și care se aflau printre trupele rusești staționate la Galați. Nu există un text similar, atât de înflăcărat, în publicistica altor țări (Cf. Nicolae Iorga - „*Neamul Românesc*” – 2017)

Un veritabil imn la adresa steagului polonez și al bărbăției poloneze în lupte: „*La Galați s-a ridicat steagul polon, al vulturului alb care a biruit de atâtea ori crucea de pradă a Teutonilor și a păzit Răsăritul întreg – și cel rusesc și cel românesc – de cucerirea germană. El a fâlfâit mândru și liber, aclamat cu entuziasm de nobilii soldați în arme cu ochii plini de lacrimi la vedenia țării lor ieșite din mormânt. Și a găsit de la început un tovarăș în steagul României, care și el s-a zbatut și zbate încă pe atâtea câmpuri de mucenicie ale poporului înfrățit de dânsul. Unul lângă altul în frățescă apropiere, ele ne-au anunțat nouă o garanție de viitor pentru poporul nostru chinuit și sacrificat: un vecin de care ne leagă atâtea tradiții mai vechi, pe lângă elemente esențiale în sufletul însuși al acestor două națiuni, de o gingașă simțire, de o pornire devotată către ideal, de un adânc despreț față de sila copleșitoare a materiei brute. Acest steag polon noi îl cunoaștem. El a fost multă vreme ascuns în casele noastre, atunci când, la capătul unei revoluții nenorocite, el era urmărit împreună cu ultimele rămășițe sângerate ale apărătorilor săi, cărora noi li-am deschis larg, cu tot riscul nostru, ce nu era mic, porțile unei frățești ospitalități. Între patru pereți românești a stat el, păzit cu sfințenie pentru ziua cea mare care trebuia să vie, și o știu Polonii cari în muzeul din Svițera au între chipurile luptătorilor și martirilor lor și chipul ocrotitor dezinteresat al lui Cuza-Vodă*”.

Iorga despre Eminescu la Universitatea Jagiellonă

În noul context istoric de după Marea Unire și de redobândire a independenței de stat de către Polonia, Nicolae Iorga va stabili relații de colaborare științifică româno-polone dintre cele mai rodnice, iar rezultatele eforturilor depuse în această direcție nu au încetat să vină. Pentru prestigiul de care se bucura în lume, în 1923, istoricul român avea să fie ales printre membrii de onoare ai Academiei de Știință de la Cracovia. Academicianul român va fi invitat al statului polonez în iunie 1924 pentru a i se înmâna înalta distincție. Cunoscutul orator a ținut sub cupola vechii Universității Jagiellone trei conferințe. Una, despre artiști italieni în Țările Române și în Polonia, a doua, despre viața și creația lui Mihai Eminescu, a treia, despre România cu prezentarea de pe diapozitive a unor imagini color autochrome. În „*Memorii*” va consemna lapidar: „*Foarte mult public, foarte înțelegător și călduros*.”

Nu se cunoaște conținutul exact al niciuneia dintre alocuțiuni. Curioși am fi dacă o fi expus oare vreuna din tezele sale cu privire la Eminescu ca: „*expresia integrală a sufletului românesc*”, sau pe cea cu privire la realizarea „*celeii mai vaste sinteze făcută de vreun suflet de român*”?

Peste un an, eruditul de la Vălenii de Munte va publica, în colecția „*Biblioteca pentru toți*”, însemnările sale din această călătorie, sub titlul „*Note polone*” – un volum cordial sub forma unor însemnări și reportaje despre ceea ce însemna Polonia renăscută. În cărțile de memorialistică găsim evocarea despre întâlnirea avută cu mareșalul Poloniei,

Józef Piłsudski, în conacul Milusin de la Sulejówek. Toate capitole de istorie... de istorie cordială.

O întâmplare fericită a făcut apoi ca unul dintre poeții de seamă din perioada interbelică, transilvăneanul patriot Aron Cotruș, să ajungă atașat de presă la Varșovia, exact în perioada în care Iorga deținea funcția de prim-ministru. Împreună cu confratele său polonez, Emil Żegadłowicz, cei doi au convenit transpunerea în polonă a liricii românești, așa că, după apariția primei antologii de poezie românească: „*Teme românești*”, apărută în 1931, și a poemului „*Împărat și proletar*”, ediție bibliofilă, tipărită în 1932, dedicată „*Marelui voievod al sufletului național românesc, savantului, filosofului, poetului, cărmuitorului corăbiei Statului*”, lider pe care Żegadłowicz îl cunoscuse cu un an mai înainte, la Cursurile Universității de vară de la Vălenii de Munte.

„Inedit” – primele poeme eminesciene în limba lui Mickiewicz, prefațate de Iorga.

În iunie 1933, grație eforturilor scriitorului și traducătorului polonez Emil Żegadłowicz, apare al treilea florilegiu. Acesta conținea 26 dintre cele mai importante poeme din creația eminesciană, 23 dintre ele văzând pentru prima dată lumina tiparului în polonă. Nu excludem posibilitatea ca la Vălenii de Munte, pe Valea Teleajenului, să se fi născut ideea ca volumul să fie prefațat de istoricul, savantul, poetul și dramaturgul român. Din conținutul florilegiului făceau parte poemele: „*Że umrzeć mam*” („Odă”), „*Ponad szczytami*” („Peste vârfuri”), „*Las*” („Ce te legeni, codrule”), „*Diana*” („Diana”), „*Do gwiazdy*” („La steaua...”), „*Przez fale, przez zawieje*” („Dintre sute de catarge”), „*Jutrem życia dzień się zwiększa*” („Cu mâine zilele ți-adaogi”), „*Północ*” („Se bate miezul nopții”), „*Testament*” („Mai am un singur dor”), „*Kamadewa*” („Kamadewa”), „*Wszystkie ptaki w borze*” („La mijloc de codru des”), „*Jezioro*” („Lacul”), „*Jaskółki*” („De ce nu-mi vii”), „*Gdy gałąź w okno me uderzy*” („Și dacă...”), „*Uliczka*” („Pe aceeași ulicioară”), „*Jak? – Co?*” („De-or trece anii...”), „*Rozłączenie*” („Despărțire”), „*Daleko...*” („Depart sunt de tine”), „*Sonet pierwszy*” („Sunt ani la mijloc”), „*Sonet drugi*” („Când însuși glasul”), „*Gwiazda wieczorna*” („Luceafărul”), „*Cesarz i proletariusz*” („Împărat și proletar”), „*List pierwszy*” („Scrisoarea I”), „*List drugi*” („Scrisoarea a II-a”), „*List trzeci*” („Scrisoarea a III-a”), „*Modlitwa Daka*” („Rugăciunea unui dac”), toate în transpunerea de mare har a poetului wadowicean (Michail Eminescu, *Wybór poezyj i poematów*, w przekładzie Emila Żegadłowicza, Warszawa, 1933.

Cât de mare a fost surpriza produsă printre criticii literari și asupra cititorului polonez reproduc doar câteva cuvinte dintr-o recenzie apărută într-un cotidian varșovian, semnată de St. Szpotanski, și în care se spune: „traducerea din Eminescu îl așează pe Żegadłowicz pe treapta cea mai înaltă a valorii poetice”. Prefața trimisă de premierul român spre publicare lui Emil Żegadłowicz, prin Aron Cotruș, a apărut alături de „*Nirvana*” lui Caragiale. Predoslovie a fost redactată de Nicolae Iorga, în limba franceză, având conținutul olograf. Iată textul nepublicat în România până în prezent, în transpunerea de azi a scriitoarei Elena Dan:

„*Publicul polonez va aprecia mai mult decât oricare altul spiritul care animă poezia lui Mihai Eminescu. Ca și marii romantici ai Poloniei, poetul moldovean, născut la hotarele Bucovinei, într-o regiune unde numărul refugiaților ultimei revoluții poloneze era destul de mare, este un pasionat al tainelor de dincolo de viață. Ca și ei, el sondează în necunoscutul traversat de razele visului nostru fără de speranță. Ca și ei, poetul găsește mereu în adâncul lucrurilor ceva din sufletul lui cuprins de o iubire pe care lumea nu i-o putea da și a cărei urmărire înflăcărată nu dorea s-o abandoneze. Ca și ei, care au făcut cunoscute lumii adâncurile sufletului polonez, el simte nevoia de a trăi dincolo de spații și de secole: de la Egiptul misterios la suburbiile revoltei pariziene,*

de la Aralzii stepei barbare la Călin, care se întoarce la cea pe care o abandonase într-un sat al unei Moldove de dincolo de timp. Ca toți cei care, în Polonia, s-au arătat mândri de un trecut de lupte și victorii, și lui îi place să celebreze zângănitul lăncilor în războaiele purtate de Mircea cel Bătrân contra turcilor, în secolul al XIV-lea, iar un poem care a rămas neterminat glorifică chipul legendar al întemeietorului țării moldovene. Nu ne simțim oare în plină mistică poloneză când eroii romanului său „Sărmanul Dionis” trec prin metamorfozele unui Faust fără consoartă, în desfășurarea visului său nesăbuit? Națiunile se apropie unele de altele prin truda celor de jos și prin elanul spiritelor creatoare. Eminescu are, fără îndoială, partea sa de contribuție la această comuniune de suflet între polonezi și români, comuniune pe care o vor fi visat strămoșii noștri, care s-au întâlnit nu o dată ca tovarăși în frumoasa luptă pentru creștinătate. N. Iorga

Observăm cum, în câteva fraze dense, Iorga a făcut ceva mai mult decât o evocare a liricii eminesciene; el a realizat o incursiune istorică plină de aluzii evidente pentru polonezi, a dat și o veritabilă lecție de comparatistică literară pe care puțini critici ai acelor timpuri ar fi putut să o facă atât de exact și de competent. (Azi, nici nu mai vorbesc!)

Compară poetul Iorga spiritul eminescian cu cel al marilor romantici polonezi, subliniind că aceștia „sondează în necunoscutul traversat de razele visului nostru fără de speranță”. Și găsește: „în adâncul lucrurilor ceva din sufletul lui cuprins de o iubire pe care lumea nu i-o putea da și a cărei urmărire înflăcărată nu dorea s-o abandoneze”. Mai evidențiază savantul că Eminescul românilor, la fel ca poeții polonezi, care au înfrățit atât de măiestrit pentru lumi largi adâncurile sufletului polonez și autorul „*Luceafărului*”, „*Odeii*” sau „*Glosei*” a simțit nevoia de a: „trăi dincolo de spații și de secole: de la Egiptul misterios la suburbiile revoltei pariziene, de la Aralzii stepei barbare la Călin, care se întoarce la cea pe care o abandonase într-un sat al unei Moldove de dincolo de timp”. Iată cum n-a uitat Iorga de apariția din anul precedent a poemului „*Împărat și proletar*”; amintind că poeții polonezi au ilustrat trecutul glorios al înaintașilor, remarcând că și lui Eminescu i-a plăcut, la fel: „să celebreze zângănitul lăncilor în războaiele purtate de Mircea cel Bătrân contra turcilor, în secolul al XIV-lea”. Evidentă aluzie la „*Scrisoarea a III-a*” – probabil remarcată de prefațator în cuprinsul florilegiului alcătuit de Żegadłowicz.

Autorul a 1003 cărți și a peste zece mii de contribuții din istoria și cultura universală, scriitorul enciclopedist amintește, precum marele cronicar Jan Długosz cu șase veacuri în urmă, că strămoșii noștri „s-au întâlnit” nu o dată „ca tovarăși în frumoasa luptă pentru creștinătate”.

Vorbea, de această dată, Iorga, un istoric al religiilor sau un contemporan al nostru din mileniul al III-lea?

Nicolae MARES (PhD.)
Scriitor - publicist

TÂRGUL GHERGHIȚEI – curte domnească pentru Mihai Viteazul

George V. GRIGORE

„Și pe aici a trecut Mihai Viteazul, iar tatăl său, Pătrașcu cel Bun, a judecat pricinile dintre săteni.” Cu asta se laudă mai nou țăranii din Gherghița (jud. Prahova). În urma unor săpături ce au avut loc „la doi pași” de biserică, în curtea școlii, arheologii au găsit rămășițe ale unei curți domnești. Astfel au ieșit la iveală morminte, resturi de ceramică și chiar bijuterii.

De mai bine de 10 ani arheologii căutau la Gherghița urmele trecerii lui Mihai Viteazul. Eforturile lor au dovedit faptul că și de la Gherghița s-a condus țara, pe la anul 1554. Se spune că, la Gherghița, curtea domnească era legată printr-un tunel subteran cu albia râului Prahova, pentru ca Mihai Viteazul să se poată retrage în cazul unui atac. Deocamdată, aceasta e doar o legendă. Arheologi de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, sub coordonarea prof. dr. Ștefan Olteanu, au descoperit, în comuna Gherghița, o casă domnească, datată la jumătatea secolului al XVI-lea, care se pare că a aparținut domnitorului Pătrașcu cel Bun, tatăl lui Mihai Viteazul. „...dincolo de fundația de pe vremea lui Mihai Viteazul s-a mers mai adânc pe niște fundații date de un mormânt cu monedă de pe vremea lui Pătrașcu cel Bun (1530)”, a declarat directorul Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Primul act de cancelarie cunoscut emis în Gherghița datează din 2 august 1453, de la voievodul Vladislav al II-lea, în care se arată că acest document a fost scris în Gherghița, fără nici o altă localizare. Urmează o serie de nouă acte scrise în Gherghița, aparținând voievozilor Radu cel Frumos, Basarab cel Bătrân și apoi cel Basarab cel Tânăr, din secolul al XV-lea și de la Vlad cel Tânăr și Vladislav al III-lea, din secolul al XVI-lea, până la domnia lui Pătrașcu Vodă, tatăl lui Mihai Viteazul. În 17 mai 1554, Pătrașcu Vodă, oficial considerat tatăl lui Mihai Viteazu, a emis un act de judecată în care arată că a fost scris în Scaunul Gherghiței, funcția de Scaun al Țării Românești presupunând atât creșterea în importanță a orașului, cât și în ceea ce privește atribuțiile de judecată pentru aria jurisdicțională foarte întinsă, după cum se constată din documente. Luând în considerare faptul că Pătrașcu Vodă era prezent foarte des la Gherghița (între 1554 și 1556 el a emis din Scaunul de la Gherghița șapte acte), comparativ cu situația anterioară, când într-un secol și jumătate s-au emis doar nouă acte, împreună cu ridicarea la rangul de Scaun al orașului Gherghița și organizarea conducerii orașului prin menționarea

Pătrașcu cel Bun domnitorului, tatăl lui Mihai Viteazul

Mihai Viteazul

Academia de Științe din St. Peterburg a realizat în 1774 o hartă, pe care e poziționată Gherghița

județului și pârgarilor, este exprimată evoluția la cote superioare a orașului și lărgirea atribuțiilor sale juridice, ceea ce a presupus din partea domniei și a organelor judiciare o oarecare permanență în oraș. Este posibil ca în acele împrejurări să se fi luat măsura de construire în Gherghița a unei clădiri necesare realizării actului de justiție („pârgar” însemna reprezentant al comunității - în general „om bun și bătrân” - respectiv „consilier”: era varianta română pentru ceea ce sașii aveau în Germană „burger”). De aici, din Scaunul Gherghiței, domnitorul Mihai Viteazul a emis cele 27 de documente din anul 1596, potrivit monografiei localității. Aici au fost descoperite moneda din anul 1530, dar și obiecte de podoabă și vase ceramice. Clădirile Curții Domnești de la Gherghița se pare că se întindeau pe o suprafață de două hectare. Șeful șantierului arheologic susține că arheologii au descoperit la Gherghița fundații de piatră încastrate în mortar, datând de la mijlocul secolului al XVI-lea (pe vremea când pereții se făceau din paianță, din lemn și pământ). Aceste descoperiri sunt puse în legătură cu un act de pe vremea lui Pătrașcu cel Bun, act despre care se spune că a fost scris „în scaunul orașului Gherghița”. „Asta înseamnă că aici era o instituție juridică teritorială unde se judecau procesele din această zonă care însuma, după cercetările de până acum, 20 de sate”, au mai afirmat specialiștii.

Eugen Gherga ne prezintă pe blogul său o ipoteză interesantă asupra acestei locații cu importante valențe istorice. Astfel, acesta declară faptul că reședința de vară a domnitorilor din Dinastia Basarabilor – de la Mircea cel Bătrân, la Mihai Viteazul – aflată la Gherghița, deseori a funcționat și ca Scaun al Țării Românești. De exemplu, nepoții lui Vlad Călugărul - care a fost nepot al lui Mircea cel Bătrân - s-au îngrijit de Gherghița: după ce Vodă Radu de la Afumați s-a luptat în 1522 cu otomanii la Gherghița, Vodă Vlad Înecatul (1508-1532), care a domnit din 1530, a pus 12 boieri să hotărâască „ocina domnească din Gherghița”, ca dar al „domniei mele orașului domniei mele care se cheamă Gherghița” (privilegiul era dat orașenilor Gherghiței care aveau folosința hotarului, dar peste ei se suprapunea stăpânirea domnească. În 17 martie 1534, Vodă Vlad Vintilă - nepot al Gherganei Rada și al marelui pârăcalab Gherghina - fost jude în Buzău, a întărit Gherghiței hotarul moșiei târgului „ca să fie ocină și de ohabă”, el cumpărând satele din jur și alipindu-le ocoului orașului.

Căpitanul Deli Gheorghe era comandantul gărzii de elită a domnitorului Mihai Viteazul în Gherghița. La Gherghița - la fel ca și la Târgșor, Târgul de Floci, București, ș.a. - erau garnizoane formate din „călărași” (oșteni aflați în serviciu permanent - și în timp de pace), căci Gherghița era unul dintre centrele militare importante ale Țării; din secolul XVI în acele centre au început să se stabilească tot mai des cadre militare, inclusiv mercenari. La Gherghița, în 1596 Mihai Viteazul i-a învins pe otomani, dar atunci localității i s-a dat foc, fiind arsă. Interesant este că începuturile domniei lui Mihai Viteazul au fost strâns legate de Gherghița, explicația fiind aceea că vodă era însurat cu Ghergana Stanca, din 1583 (când Petru Cercel luase puterea Țării Românești). Era în perioada de dinaintea începutului carierei politice a lui Mihai, care, după moartea lui Petre Cercel, s-a anunțat ca fratele aceluia. Acea prezență a marelui vodă la Gherghița presupune fără îndoială existența unui sediu rezidențial

unde se desfășurau activitățile judiciare și administrative în general; este posibil ca el să fi folosit în acel scop construcția lui Vodă Pătrașcu cel Bun dacă, într-adevăr, acela și-a construit sediul în locul unde acum se află curtea Școlii din Gherghița. Este de precizat, de asemenea, faptul că despre o cetate la Gherghița, cum au spus unii istorici, nu poate fi vorba. În 2012, Academia Română a consemnat în „Istoria românilor” următoarele: „Din cauza unor condiții defavorabile - devieri sau abateri de trasee comerciale, campanii militare, acaparări de boieri, strămutări de vatră - anumite centre au început să decadă încă din secolul XVI: Gherghița, Orașul de Floci, Târgșor, etc”.

După Vodă Mihai Viteazul - care a restaurat reședința domnească de mari dimensiuni din Gherghița, ce exista din timpul înaintașilor săi, arsă însă ulterior lui într-un incendiu, strălucirea Gherghiței ca scaun judiciar a pălit. În 12.V.1603, preotul Murgoci din Gherghița a vândut „ocina orașenilor” din Gherghița Mănăstirii „Sf. Nicolae”, iar după 5 zile domnitorul Radu Șerban - ridicat cu ajutorul Buzeștilor - a consfințit proprietatea Mănăstirii și asupra viilor din Dealul Urliților, avute de ea din timpul lui Mihai Viteazul. Apoi, cele două acte din 6.VI.1622 scrise în Gherghița au reprezentat mai degrabă un ecou întârziat al predării orașului de către noua domnie, respectiv, fiului Nicolae 1584-1627 al Stancăi și al lui Mihai Viteazu.

Cum s-a constatat în cercetările arheologice, construcția din Gherghița a fost demolată, piatra scoasă până la fundație - poate ca urmare a reacției unor categorii sociale în frunte cu noul domn, ca nemulțumire față de politica internă a fostului Vodă al unirii. Despre ruine, Nina Gheorghe - coordonatoarea șantierului arheologic - a afirmat în 2009: „Ansamblul conține o locuință, o parte din cimitir și veranda unde s-au ținut procesele judecate de Mihai Viteazul”. Academia Română a consemnat în 2012 în „Istoria românilor”: „În Țara Românească a apărut „palanca”, bazată pe întărituri din bușteni și șanț. Pentru orașenii din Gherghița, care pe vremea lui Mihai Viteazu era socotită „scaun” domnesc și chiar reședință a țării, Radu Șerban a cumpărat satul Cucui, pe moșia căruia, la 5 km de Gherghița, la confluența Teleajenului cu Prahova, înainte de 25 VI 1605 „am făcut însumi domnia mea palancă și am cumpărat însumi domnia mea ca să fie moșie orașului dă să se păzească orașenii ce sunt la Gherghița pre dânșii”. Cum orașul avea o poziție strategică pe „Drumul Teleajenului” și fusese distrus de tătari în vremea bătăliei din 1602, pe lângă palancă Radu Șerban a înființat - după 1605 - din rândul orașenilor și căpitănia de călărași de la Gherghița. Dacă palanca nu a rezistat în ianuarie 1611 oștilor lui Gabriel Bathory, fiind „spartă”, iar orașenii nevoiți să se retragă „la siliștea lor la Gherghița”, în schimb slujitorii de la Gherghița s-au menținut tot secolul XVII ca o unitate importantă de călărași”.

Matei Basarab (1580 - 1654; descendent al Craioveștilor) a ctitorit în Gherghița o Biserica Domnească închinată Sfântului Procopie luptătorul - în amintirea biruinței de la Nănașiori - el dăruind îngrijitorului ei, căpitanul Iancu din Gherghița, moșia Micșenești.

În 1623, la Gherghița își aveau sediul trupe de călărași, care au participat la Răscoala Călărașilor împotriva domnitorului muntean Alexandru Coconul. În 1655 - când

a fost cea mai mare răscoală Medievală din Țara Românească - răsculații tocmai la Gherghița au ales în 15.VI. un nou domnitor, cu îndeplinirea tuturor formelor tradiționale (vechiul simbolism al așezării domnești - de Scaun Valah - marca încă populația) și acela și-a luat rolul în serios. Cronicarul Miron Costin - martor al vremii - a arătat că răsculații, în locul lui Constantin Șerban „au rădicat domnu pe Hrizica Vodă anume și i-au pus surguciu în capu. Îndată acel Hrizica Vodă a răpedzit în toată Țara Muntenească, dându știre că den mila lui Dumnedzău a stătut domnu Țării Românești; de sârg să se strângă țara la dânsul” (Hrizea Vodă a fost executat la Târgoviște în 27.III.1657). Deoarece Vodă Mihnea III al Țării Românești s-a răzvrătit față de Imperiul Otoman, în 1660 hanul din Crimeea a primit de la sultan o scrisoare cu porunca de a merge cu 40 mii de tătari având libertatea de a jefui după plac: „Distrugeți și devastați populația și țara și gustați belsugul prăzilor de acolo”. Istoricul otoman Evlia Celebi a scris în „Cartea călătoriilor”: „Am ajuns la Gheorghia. Orașul acesta l-am înconjurat după rugăciunea de seară și - într-un atac nocturn - fără ca să fi putut ieși nimeni din casă, am luat 7 mii de robi. Când trecurăm prin Gughia / Goghia - adică zona înconjurătoare Gherghiței -

Biserica „Sf. Procopie”

Fundația din Gherghița a Curții Domnești Române

luarăm 3 mii de robi de prin dealurile de acolo, însă și dintre tinerii noștri viteji au suferit martiriu 70; rămășițele lor pământești le-am trimis în Crimeea”. Cu numai câteva acte scrise în Gherghița încă în secolul XVII (în 1674 la Mănăstirea Lavra din Muntele Athos / Macedonia, pe Liturghierul scris de Sf. Sava, diaconul Simion din Gherghița și-a lăsat o însemnare) a dispărut funcția de Scaun de judecată jurisdicțională a sa, de altfel, acel secol aducând totodată și începutul declinului orașului la nivelul așezării rurale, așa cum a rămas cunoscut din documentele ulterioare, iar spre sfârșitul secolului, Gherghița a decăzut definitiv în favoarea Ploieștiului, intrând apoi, la 19.V.1765, în proprietatea Mitropoliei Țării Românești. Academia de Științe din St. Peterburg a realizat în 1774 o hartă, pe care e poziționată și Gherghița. (...)

Pentru călători, un drum până în aceste locuri pline de istorie, poate aduce o adevărată revelație, dar și bucurie și liniște sufletească.

Surse: wikipedia.org; istoria.md; liceunet.ro; unitischimbam.ro; dextonline.ro; istorie-pe-scurt.ro;